

Prædiken til Nytårsdag

Luk. 2,21

Første tekstrække

Dette hellige evangelium skriver evangelisten Lukas:

Da otte dage var gået, og han skulle omskæres, fik han navnet Jesus, som han var blevet kaldt af englen, før han blev undfanget i moders liv.

Lukasevangeliet 2,21

Jeg har altid haft det svært med nytårsaften. Det er jo en festlig aften – med god mad, raketter og lystighed. Man byder det nye år velkomment. Men samtidig er det jo vemodigt at skulle sige farvel til det gamle år, med dets glæder og skuffelser, sejre og nederlag. Og man kan ikke, som jeg sagde i juleprædiken, standse tiden eller skrue den tilbage. Og for sådan en som mig, der altid har haft svært ved at tage afsked og lukke døre i, er det en vemodig aften. Så derfor er jeg splittet nytårsaften – og kropumulig at omgås, irriterende og træls. Det ved mine nærmeste, så enden på det bliver, at jeg sidder alene i mit eget selskab og ser fjernsyn. Der er altid godt fjernsyn nytårsaften, og jeg kan se nytårsgudstjenesten i fred – i stedet for at omgivelserne siger: hvorfor skal du se gudstjeneste nu. Det kan du jo gøre alle de andre dage i året!

Og prædikenteksten, ja den er ikke længere end en enkelt sætning. Men vi får to ting at vide. Vi får at vide, at Jesu blev omskåret, den jødiske skik, som ikke blev overført til kristendommen. I stedet fik vi dåben, først voksendåb, siden barnedåb. Men omskæringen er væsentlig for den jødiske religion og kultur og praktiseres også i store dele af den arabiske og afrikanske verden. I har sikkert fulgt debatten, som kommer i kølvandet på forslag om at forbyde omskæring. Den debat skal ikke føres her, men hvis det lykkes at få et forbud, vil det være enestående i verdenshistorien og føles som et voldsomt anslag mod den jødiske tradition. Det er det ene.

Det andet er, at Jesus får et navn: Jesus. Vi ved fra os selv, at navnet har en særlig betydning, er en del af vores identitet. Vi retter helt spontant, hvis en eller anden staver eller udtaler vores navn forkert. Navnet er en del af os, og navnet kan have symbolsk betydning. Eller betyde noget. Ester betyder f.eks. stjerne, og jeg havde engang en elev, der hed Liv Sol – begge navne. Hendes forældre har selvfølgelig lagt både liv og solskin i navnet i håbet om, at hun blev en sol og fik et godt liv. Og man kan stadigvæk møde mennesker, der er opkaldt efter deres bedsteforældre eller forfædre. Det lille barn skal føre slægten videre, det er tanken bag.

Navnet Jesus kender vi fra Det Ny Testamente. Det er et navn, der den dag i dag bruges i Spanien. Turi-ster kommer hjem fra Spanien og fortæller med et svedent grin, at tjeneren hed Jesus. Navnet Jesus er en tillempling af navnet Josua. Der er mange af de

Udgivet af

Grundtvigsk Forum
Nr. 743, 124 årgang
Januar 2023
ISSN 0901-2214

store personligheder i Det Gamle Testamente, der hedder Josua. Navnet betyder: Herren er min hjælper. I navnet Jesus ligger helt klart forventningen om opfyldelse af noget, de var talt om og lovet længere tilbage i historien.

Men tilbage til navnet. Alle navne er med til at give os identitet, at gøre os til dem, vi er. I nutiden kan man se en tendens, nemlig den, at identitet er noget, vi selv skaber. Vi er Herre i eget hus. Navnet er vores og noget enestående, som kun tilhører den, der får navnet – ikke andre. Den historiske sammenhæng er væk. Derfor ser man nu mange sjældne og eksotiske navne blive taget i brug. Barnet skal være noget enestående. Væk er Marie og Jens, ind kommer fantasifulde og særprægede navne. Og måske den faldende døbsprocent også skal ses i det lys. Vi behøver ikke dåben, for vi kan selv. Vi er herre over os selv og bestemmer selv alt. Tror vi!

Men her er man tilbøjelig til at overse en ting: Vi er i høj grad afhængige af de andre. Det er dem, der skaber og giver liv. Livet bliver først virkeligt liv, når vi forankrer det i de andre, i historien og i familien. Vi er ikke Palle alene i verden, vi er ikke en isoleret ø i et stort hav. Vi tror, vi er i centrum; at vi bestemmer alt, må alt, er herre over liv og død. Enhver har ret til at have sin egen mening. Det er jo så sandt, men det skal jo ikke læses sådan, at alle har ret! For det kan de da ikke have. Enhver er salig i sin tro, slutter vi ofte en diskussion med, når vi ikke kan komme længere i en argumentation. Men det er jo ikke sandt, at enhver er salig i sin tro. Ikke enhver tro er salig, og det må vi finde ud af i samtalen. Måske denne tendens til at ville bygge det alt sammen op fra bunden, ville selv, ikke se til højre eller venstre og da slet ikke bagud i tiden gør os til en-somme, rådvilde, flakkende væsener.

Men det er så også vores erfaring, at livet kan kuldsejle, gå galt, gå itu. Vi kan ødelægge livet for os selv og hinanden, og hvis man ingen ballast har i traditionen, i historien, i familien, så er vi sårbare,

når krisen eller ulykken ruller ind over os. Så mangler vi modstandskraft og redskaber til at klare os igennem.

Det er her, kirken kommer ind. Ikke med et optimistisk: det går nok. Men med et budskab udefra, ind i vores verden, som siger, at hvis vi ikke bliver elsket her i livet eller selv har mistet evnen til at elske, eller hvis vi kommer på kant med os selv eller med andre, så er Gud ikke uden kærlighed. Allerede altid elsket. Sådan var titlen på Peter Bastians sidste bog. En bog om at hvile i sig selv og finde sig selv og ikke jage efter identitet, præstationer og lykke. Altid allerede elsket. Det er det, vi er. Det er budskabet, der ligger i navnet Jesus, og det er det, vi holder os til her ved indgangen til det nye år. Om det bliver godt eller skidt ved vi ikke, og vi kan have vores bange anelser. Men vi tror tro på det bedste, og noget vil jo lykkes i det nye år helt sikkert. Vi håber, og vi tror. Men bag vores liv ligger den uendelige kærlighedskraft, som ligger i navnet Jesus og som når helt til os.

Godt nytår! Amen.

Jørgen Lorenzen

Pastor emeritus, senest vikar i Harridslev-Albæk - Støvring og Tvede - Linde - Mellerup

Salmer (Den Danske Salmebog):

Nr. 712: Vær velkommen, Herrens år

Nr. 717: I går var hveden moden

Nr. 716: Guds godhed vil vi prise

Nr. 325: Jeg ved et evigt himmerig

Nr. 718: Året, som i dag oprinder

Nr. 121: Dejlig er jorden

Redaktion

Sognepræst
Adam Garff
Gentofte Kirke
adg@km.dk

Sognepræst
Andreas Riis Damgaard
Præstevang Kirke, Hillerød
ard@km.dk

Søndagslæsning
udkommer hver uge på
www.grundtvigskforum.dk/Søndagslæsning
- her kan du også
tilmelde dig det
elektroniske nyhedsbrev
om Søndagslæsning

Grundtvigsk Forum
Vartov — Farvergade 27
1463 København K
vartov@vartov.dk